

На основі проведеного дослідження зроблені наступні висновки: ефективність управління фінансами сучасного підприємства може бути досягнута завдяки діяльності системи організаційно-інформаційного забезпечення що здійснює поєднання дій і рішень по забезпеченню стійкого поточного фінансового становища підприємства, його платоспро-можності і ліквідності, а також перспектив розвитку, підкріплених довгос-тровоковими джерелами фінансування, що формують структуру активів.

Дотримання чіткої алгоритмізації організаційно-інформаційного забезпечення та управління інформаційними потоками створить умови для прийняття раціонального ефективного управлінського рішення із мінімальними ресурсними витратами та значно знизить величину можливих ризиків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аранчій В. І., Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Вид. 2-ге. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с.
3. Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Трофімчук М. О.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту*

*Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Країнська Л.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Нестабільність та складність прогнозування зміни зовнішнього середовища функціонування українських підприємств, внаслідок війни, потребує застосування принципів та методів адаптивності, щоб своєчасно реагувати на зміну середовища функціонування на основі вдосконалення внутрішніх процесів та коригування існуючих засад управління.

Адаптивне управління – це стратегія управління, яка полягає в здатності системи або організації адаптуватися до змін у своєму оточенні або умовах

функціонування. Цей підхід спрямований на забезпечення стійкості і ефективності в умовах невизначеності і змін [1, с. 27].

У розробленні та реалізації стратегії розвитку підприємства адаптація забезпечує відхід від жорсткого встановлення переліку основних показників із чітко визначеними очікуваними результатами на користь поетапного виконання завдань з можливістю гнучкого коригування (відповідно до зміни ситуації), але без істотного коригування загального напрямку в розвитку.

Розвиток підприємства, що реалізує адаптивну систему управління, матиме еволюційний характер. Але при цьому необхідно врахувати, що орієнтиром такого розвитку буде слугувати стратегічна мета, зокрема виживання в умовах несприятливого і невизначеного середовища, що в цілому можна вважати актуальним для більшості вітчизняних підприємств [2], особливо в сучасних кризових економічних умовах.

В умовах постійних змін у зовнішньому середовищі і розвитку сучасного бізнесу, сформувався декілька різних підходів до управління, кожен з яких має свої принципи, особливості і методології, які спрямовані на досягнення ефективності та адаптацію до змін (Табл. 1).

Таблиця 1

Підходи до управління підприємством з позицій адаптації до зовнішнього середовища

Підхід до управління	Особливості управління	Способи адаптації до зовнішнього середовища
Процесний	Управління підприємством розглядається як процес послідовного виконання функцій управління	Зовнішнє середовище розглядалось як стабільне, а відтак способи адаптації відсутні
Системний	Фокусування уваги на цілісності структури підприємства; орієнтація на кінцеві показники діяльності підприємства	Формуються передумови адаптивного менеджменту, цільове управління як спосіб адаптації
Ситуаційний	Орієнтація управління на сукупність впливів різних факторів, які класифікують на фактори прямої і похідної дії	Становлення адаптивного менеджменту, моніторинг факторів зовнішнього середовища як спосіб адаптації

Рейнжиніринговий	Є продовженням процесного підходу і дозволяє нівелювати процеси, не пов'язані з кінцевим результатом	Виокремлення форм адаптації до зовнішнього середовища – за рахунок організаційної структури управління
Мережевий	Управління підприємством формується через побудову мереж, що функціонують на основі ринкових механізмів	Мережеві структури є реакцією на швидко змінне зовнішнє середовище
Підхід на основі управління знаннями	Управління підприємством здійснюється на основі узагальнення, накопичення та систематизації знань	Самонавчання як один із способів адаптації

Джерело: [3, С.159]

Сучасне бізнес-середовище надзвичайно динамічне та функціонує в умовах невизначеності. Адаптивне управління покликане забезпечити здатність організації адаптуватися до цих змін, зберігаючи при цьому ефективність. Комбіноване застосування вище наведених підходів до адаптивного управління бізнесом в умовах війни, є вкрай важливим завданням, оскільки військовий конфлікт та території України призвів до різкої зміни економічних, соціальних і політичних умов. Це все вимагає врахування в процесі управління нижченаведених ключових аспектів.

Першочерговим завданням є відстеження розвитку ситуації. Бізнес повинен бути постійно в курсі подій та оцінювати їх можливий вплив на його діяльність. Тобто це передбачає постійний моніторинг зовнішнього середовища та внутрішніх процесів організації, що допомагає вчасно виявляти зміни і використовувати дані для аналізу та прийняття рішень. На основі інформації, отриманої в результаті моніторингу, організація приймає необхідні заходи для адаптації до змін. Це може включати зміни в стратегії, процесах, структурі чи ресурсах. Гнучкість і можливість швидко реагувати на зміни – ключові аспекти адаптивного управління. Підприємство повинно бути готовою змінювати свої дії і реагувати на нові обставини. Організація повинна вчитися на власних помилках і досвіді, а також використовувати здобуті знання для покращення своєї діяльності в майбутньому. Пріоритетом в сучасних умовах є оцінка ризиків, пов'язаних з війною і розробка плану їх мінімізації. Це може включати зміни в постачанні, логістиці та безпеці працівників, а також вимагати збільшення резервів ресурсів, таких як сировина та інші виробничі запаси та фінансових резервів.

Отже, адаптивна система управління повинна передбачати постійну оцінку і вдосконалення процесів, стратегій і структури підприємства, відповідно до змін в середовищі. Основною ціллю розвитку має бути не лише виживання, але й збільшення

конкурентоспроможності та стійкості підприємства. Стратегія повинна бути чіткою та відображати відповідність досягненням цілей підприємства в умовах кризи. Врахування ризиків є ключовими елементами адаптивного управління. Підприємство повинно бути готовим до невизначеності і швидко реагувати на можливі загрози. Важливо включити персонал підприємства в процес адаптації, оскільки їхні ідеї і підтримка можуть бути вирішальними в управлінні підприємством в нових умовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Allen, Craig R., Ahjond S. Garmestani. Adaptive management. Springer Netherlands, 2015. 264 p.
2. Сіденко В. Глобальні структурні трансформації та тренди економіки України. URL: http://razumkov.org.ua/uploads/article/EP_18_1_37_uk.pdf
3. Пугачевська, К., Лисенко, Е. Адаптивне управління підприємством в умовах невизначеності. Молодий вчений 9 (97), 2021. С. 158–161.

ТРАСТОВІ ОПЕРАЦІЇ БАНКІВ ЯК ОБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО ІНЖИНІРИНГУ

Ушакова О. А.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки, обліку та фінансів
ВСП ЗВО «Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»
Рівненський інститут*

Довірчі (трастові) операції банків – це операції з управління майном і фондовими цінностями, надання інших послуг на користь і за дорученням клієнтів на правах довіреної особи. За сутністю вони являють собою діяльність банку у ролі довіреної особи своїх клієнтів з управління майном і цінними паперами від свого імені та на власний розсуд із зобов'язанням збереження і примноження капіталу клієнта за визначену, як правило, відсоткову винагороду від приросту активів клієнта.

Пасивні трасти є послугами з управління певним майном, що не реалізується і не закладається довіреною особою. Власність, що перебуває в активному трасті, може вільно відчужуватися без згоди довірителя, зокрема:

- продаватися;
- віддаватися в борг;
- надаватися у заставу.